

V E N D I M
Nr.33, datë 24.11.2003

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Gjergj Sauli	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Alfred Karamuço	Anëtar i “ “

me sekretare Arbenka Lalica, në datë 6.10.2003, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.34 Akti që i përket:

KËRKUES: BLEDAR YZEIRI, përfaqësuar nga avokat Eduard Veçani, me prokurë.

SUBJEKT I INTERESUAR:PROKURORI I PËRGJITHSHËM, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimin si antikushtetuese të vendimeve nr.180, datë 24.9.2002 të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe nr.4, datë 7.1.2003 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

Në kërkesë ngrihet si shkak:

- Në gjykimin në apel ka munguar kërkuesi, si dhe avokati për shkak të reshjeve të jashtëzakonshme, fakt i njohur botërisht.

- Pavarësisht nga këto shkaqe me karakter objektiv, gjykata e apelit ka qenë e detyruar të caktonte një avokat për të realizuar mbrojtjen.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Alfred Karamuço, përfaqësuesin e kërkuesit dhe bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Fier, me vendimin nr.186, datë 27.6.2002, ka deklaruar fajtor kërkuesin Bledar Yzeiri për veprat penale të vrasjes me paramendim dhe armëmbajtje pa leje dhe e ka dënuar përfundimisht me 17 vjet burgim.

Mbi ankimin e të pandehurit, Gjykata e Apelit Vlorë ka shqyrtuar çështjen dhe ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së rrethit me vendimin nr.180, datë 24.9.2002. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në Dhomën e Këshillimit nuk ka pranuar rekursin; me arsyetimin se ai është paraqitur nga një subjekt i palegjitimuar (neni 420/a i Kodit të Procedurës Penale).

Nga shqyrtimi i dokumenteve të ndodhura në dosjen gjyqësore, si dhe ato të paraqitura në gjykim, Gjykata Kushtetuese vëren se Gjykata e Apelit Vlorë ka bërë njoftime me shkrim për kërkuesin dhe avokatin e tij për gjykimin e datës 24.9.2002. Këto njoftime janë marrë përkatësisht nga nëna e kërkuesit, e cila ka bërë shënimin se Bledar Yzeiri ndodhej jashtë shtetit, si dhe nga avokati. Në procesverbalin e seancës gjyqësore është fiksuar fakti i njoftimit, ashtu si dhe konstatimi i mosparaqitjes. Në procesverbal është pasqyruar edhe fakti i mosmarrjes së vendimit për shqyrtimin e çështjes në mungesë, me arsyetimin se i pandehuri dhe avokati kanë dijeni dhe pa shkaqe ligjore nuk janë paraqitur.

Në kërkesën drejtuar Gjykatës Kushtetuese, lidhur me mospjesëmarrjen, si shkak është ngritur fakti i reshjeve të mëdha që bënë të pamundur komunikimin Fier-Vlorë, fakt që sipas kërkuesit është i njohur botërisht.

Në tërësinë e këtyre të dhënave, Gjykata Kushtetuese evidenton si një fakt thelbësor në favor

të kërkesës atë që gjykimi në gjykatën e apelit, duke qenë se i pandehuri ishte në mungesë, u zhvillua pa pjesëmarrjen e mbrojtësit të të pandehurit, duke mos realizuar minimumin e domosdoshëm të mbrojtjes së të drejtave të të pandehurit në një proces penal, pranuar nga jurisprudenca e Gjykatës Kushtetuese si një ndër kushtet esenciale për një gjykim të rregullt në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe të nenit 6 të Konventës Europiane mbi të Drejtat e Njeriut.

Gjykata Kushtetuese, në mënyrë konstante, në një sërë vendimesh ka pranuar si tregues esencial të një procesi të rregullt penal ekzistencën e mbrojtjes. “Që e drejta e mbrojtjes të jetë reale dhe efektive dhe jo vetëm teorike, ushtrimi i saj nuk duhet të pengohet, por, përkundrazi, gjykata duhet të marrë të gjitha masat ligjore që, në funksion të procesit të drejtë, jo vetëm të sigurojë praninë e mbrojtësve në gjykim, por dhe t’i japë atij mundësinë të bëjë mbrojtje reale, duke respektuar barazinë e armëve”.¹ Në këtë drejtim ka ecur edhe jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave të Njeriut në Strasburg. Në një çështje ajo pranon: “E drejta e gjithkujt të akuzuar penalisht për të qenë efektivisht i mbrojtur nga një avokat, kur është e nevojshme edhe i caktuar kryesisht, është një nga tiparet themelore e një gjykimi të drejtë”.

Mungesa e një mbrojtjeje efektive në procesin penal ka lidhje të drejpërdrejtë me realizimin e parimit të kontradiktorialitetit si mjet efikas për zbulimin e së vërtetës, duke disponuar cilësisht edhe mjetet e barabarta.

Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se Gjykata e Apelit Vlorë, qoftë edhe në pikëpamje formalo-juridike, nuk mund e nuk duhej të konsideronte të mjaftueshme konstatimin e mungesës së të pandehurit e të mbrojtësit, duke marrë një vendim e duke zhvilluar gjykimin në mungesë. Ajo duhej të merrte të gjitha masat e parashikuara në dispozitat e Kodit të Procedurës Penale (nenet 348 e vijues) për të siguruar mbrojtjen e të pandehurit.

Në dallim nga procesi civil, procesi penal i shkallës së parë e të dytë, në referim të Kodit të Procedurës Penale, është konceptuar për çdo rast si proces që zhvillohet me mbrojtës, të cilin, në raste të caktuara nga ligji, nuk përjashtohet ta caktojë edhe vetë gjykata. Kjo për shkak të rëndësisë së jashtëzakonshme që ka në një shtet demokratik garantimi i lirisë së personit nga çdo prekje.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të nenit 131/f të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijues të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

V E N D O S I:

- Shfuqizimin si antikushtetuese të vendimeve nr.180, datë 24.9.2002 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.4, datë 7.1.2003 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Apelit Vlorë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

¹ Vendimi nr.5, datë 17.2.2003 i Gjykatës Kushtetuese.